

รายงานการวิจัยเอกสาร:
ใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู
(ฉบับสรุป)

สมหวัง พิธิยานุวัฒน์
นฤมล บุคณิม
วิชญา ปาณบุญถัง
นันทนา แสนสาคร
กนกวรรณ ชูชีพ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ
สำนักนายกรัฐมนตรื

ใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ได้ให้ความสำคัญในการพัฒนาวิชาชีพครู และการปฏิรูปการศึกษาโดยจัดให้มีกฎหมายเกี่ยวกับการศึกษาของชาติ (มาตรา 81) และจากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้ให้ความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาวิชาชีพครู ในฐานะที่เป็นวิชาชีพชั้นสูง และการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาในฐานะที่เป็นกลไกสำคัญยิ่งต่อการปฏิรูปการศึกษาของชาติ กล่าวคือให้กระทรวงศึกษาธิการส่งเสริมให้มีระบบ กระบวนการผลิต การพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพ และ มาตรฐานที่เหมาะสมกับการเป็นวิชาชีพชั้นสูง โดยการกำกับและประสานกับสถาบันผลิตและพัฒนาครูอย่างมีประสิทธิภาพและต่อเนื่อง รัฐพึงจัดงบประมาณโดยจัดตั้งกองทุนสำหรับการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาอย่างพอเพียง (มาตรา 52) ให้มีกฎหมายว่าด้วยเงินเดือน ค่าตอบแทน สวัสดิการ และสิทธิประโยชน์อื่น ๆ สำหรับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อให้มีรายได้พอเพียงเหมาะสมกับฐานะทางสังคมและวิชาชีพ ชั้นสูง อีกทั้งให้มีกองทุนส่งเสริมและพัฒนาครูอาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา เพื่ออุดหนุนงานริเริ่มสร้างสรรค์ ผลงานดีเด่น และเป็นรางวัลเชิดชูเกียรติครูและบุคลากรทางการศึกษา โดยให้ตราเป็นกฎกระทรวง (มาตรา 55) และที่สำคัญยิ่งก็คือ ในมาตรา 53 ให้มีองค์กรวิชาชีพครู ผู้บริหารสถานศึกษา และ ผู้บริหารการศึกษา มีฐานะเป็นองค์กรอิสระภายใต้การบริหารของสภาวิชาชีพในกำกับของกระทรวง มีอำนาจหน้าที่กำหนด มาตรฐานวิชาชีพ ออกและเพิกถอนใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ กำกับดูแลการปฏิบัติตามมาตรฐานและจรรยาบรรณของ วิชาชีพ รวมทั้งการพัฒนาวิชาชีพครู ผู้บริหารสถานศึกษา และผู้บริหารการศึกษา ให้ครู ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารการศึกษา และบุคลากรทางการศึกษาอื่นทั้งของรัฐและเอกชนต้องมี ใบอนุญาตประกอบวิชาชีพตามที่กฎหมายกำหนด

ทั้งนี้เพื่อเตรียมการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่งเป็นกฎหมายเกี่ยวกับการศึกษาตาม รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติในฐานะองค์กรที่มีหน้าที่ในการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษา

แห่งชาติ ซึ่งในการจัดทำแผนได้แบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน คือ ขั้นการวางแผน ขั้นการปฏิบัติหรือบริหารตามแผน และขั้นการประเมินผลตามแผน ดังนั้น สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติจึงเห็นสมควรให้มีการศึกษาวิจัยเอกสาร เรื่อง “ใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู” ขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์สำคัญเพื่อรวบรวมข้อมูล ความคิด ประสบการณ์ เทคนิคการนำไปใช้ และเสนอตัวอย่างที่เกี่ยวข้องเพื่อจัดทำรายงานและแนวทางที่เหมาะสมในการออกใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครูสำหรับประเทศไทย ประเด็นที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ การออกใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครูและวิธีการจัดการ เกณฑ์มาตรฐานและตัวชี้วัด การประเมินและการพัฒนาครู รูปแบบและแนวทางการดำเนินงานขององค์กรวิชาชีพที่ออกและ เพิกถอนใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครูแนวทางการดำเนินงานการออกใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครูที่สามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้และแนวทางการออกและปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องเพื่อให้การออกใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครูนำไปสู่การปฏิบัติได้

คณะผู้วิจัยได้ยึดประเด็นเป็นหลักในการแสวงหาและ รวบรวมเอกสารที่เกี่ยวข้อง โดยได้รับเอกสารจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติที่ได้รวบรวมไว้ และได้แสวงหาค้นคว้าเอกสารทั้งในประเทศและต่างประเทศเพิ่มเติม สัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้อง และเชิญวิทยากรมาให้ข้อมูลความรู้ ความคิดต่างๆ ตลอดจนได้ศึกษาข้อมูลบางประการในต่างประเทศประกอบกันด้วย เพื่อให้ได้ข้อมูล เอกสาร และ ความคิดเกี่ยวกับการออกใบอนุญาตประกอบ วิชาชีพครูให้สมบูรณ์ที่สุดเท่าที่จะทำได้ ภายใต้เวลาและทรัพยากรจำกัดจากเอกสาร และข้อมูลต่าง ๆ ในการนี้คณะผู้วิจัยได้ประมวลสังเคราะห์แล้ว นำเสนอสาระเป็น 4 ประเด็น คือ ประเด็นที่หนึ่ง รัฐสถานการณ์แห่งวิชาชีพครู และสถานการณ์ปัจจุบันที่เป็น ยุคทองของวิชาชีพครู เป็นโอกาสสำคัญในการออกใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู ประเด็นที่สอง รู้เรา เป็นการวิเคราะห์ เพื่อให้รู้จักตนเองในความพยายามแต่ไรซึ่งความสำเร็จในการออกใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู มีบทเรียนอะไรบ้างที่ควรจดจำและนำมาใช้ ประเด็นที่สาม รู้เขา เป็นการเรียนรู้จาก ความคิด ประสบการณ์ และการดำเนินงานออกใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครูของประเทศต่าง ๆ ที่ประสบความสำเร็จ มาแล้ว และที่มีแผนที่จะดำเนินการเพื่อนำความคิดและ ประสบการณ์มาประยุกต์ใช้ในบริบทของสังคมไทย

และประเด็นสุดท้ายเป็นการนำเสนอเส้นทางสู่ความสำเร็จในการออกใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครูในประเทศไทย สาระสำคัญโดยสรุปในแต่ละประเด็นมีดังนี้

1. สถานการณ์และโอกาสในการพัฒนาวิชาชีพครู : รัฐสถานการณ์ เปลี่ยน “วิกฤติ” ให้เป็น “โอกาส”

วิชาชีพครูเป็นวิชาชีพชั้นสูงที่สำคัญและมีบทบาทมากในการพัฒนาคนและพัฒนาชาติ ในอดีตครู คือ ปุชนิยมบุคคลของสังคม เป็นผู้ที่มีพรสวรรค์ ครอบรู้ คู่ความดี เป็นบุคคลที่มีบทบาทสำคัญในการสืบสาน และถ่ายทอดความรู้และความดีจากคนรุ่นหนึ่งไปสู่คนอีกรุ่นหนึ่งของสังคม เป็นแบบอย่างของคนทั่วไปในด้านความประพฤติและคุณธรรม โดยสรุปก็คือ วิชาชีพครูในอดีตเป็นวิชาชีพที่มีเกียรติสูง เป็นที่ยกย่องนับถือของคนทั่วไปในสังคม และเป็นวิชาชีพที่คนเก่ง คนดี ใฝ่ฝันที่จะเป็น แต่ด้วยบริบทที่เปลี่ยนแปลง ค่านิยมก็เปลี่ยนไปตามสังคมนิยมบริโภคนิยม เกิดวิกฤติในวิชาชีพครู คนเก่ง คนดีไม่เลือกเรียนครู หลักสูตรและสถาบันผลิตครูไม่สามารถสร้าง แรงจูงใจในการเรียนได้ คุณภาพบัณฑิตครูลดลง ผนวกกับระบบการทำงานครูขาดการพัฒนาครูประจำการอย่างมีประสิทธิภาพ เป็นระบบที่ผ่านการทดลองปฏิบัติงาน 1 ปี แล้วสามารถเป็นครูได้จนเกษียณอายุราชการ ภาระงานครูมากมาย และหลากหลาย แต่ค่าตอบแทนต่ำ ทำให้ครูมีภาระหนี้สินเป็นจำนวนมาก ขาด แรงจูงใจในการทำงานพัฒนาเยาวชน คุณภาพของเยาวชนย่ำแย่ลง ถ้าวิชาชีพครูผู้กำหนดอนาคตของแผ่นดินเป็นเช่นนี้ แผนการพัฒนาคนของประเทศก็คงเป็นเพียงความฝันที่ไม่มีวันเป็นจริงได้เลย เราจะปล่อยให้วิชาชีพครูเป็นวิชาชีพที่ไร้ซึ่งทายาทอีกต่อไป ไม่ได้ แม้จะเกิดสภาพวิกฤติในวิชาชีพครูอย่างมากก็ตาม สังคมไทยก็ยังคงให้บทบาทและความสำคัญของวิชาชีพครูอย่างโดดเด่น สังคมไทยยังฝากอนาคตและความฝันที่จะเห็นประเทศไทยเป็นประเทศที่พัฒนา มีความมั่นคงและเศรษฐกิจมั่งคั่ง โดยฝากความหวังไว้กับครูเสมอ

ถ้าพิจารณาถึงสภาพวิกฤติในวิชาชีพครูแล้ว จะพบความเร่งด่วนที่จะต้องดำเนินการยกระดับและสร้างมาตรฐานให้สมกับวิชาชีพครูซึ่งเป็นวิชาชีพชั้นสูง และพบโอกาสแห่งการพัฒนาวิชาชีพครู ความเร่งด่วนที่ทุกฝ่ายเห็นพ้องต้องกันคือ ปฏิรูประบบสังคมของครูไทย เพื่อดำรงไว้ซึ่งครูคุณภาพ ซึ่งเป็นครูมืออาชีพ ที่เป็นครูรุ่นใหม่ที่มีความใหม่ในความเก่าที่มีคุณค่า ทั้งหลาย ทุกฝ่ายเห็นพ้องต้องกันว่ากุญแจแห่งความหวังในเรื่องนี้ คือ การออกใบอนุญาต

ประกอบวิชาชีพครู อันเป็นหนทางหนึ่งในการยกระดับมาตรฐานวิชาชีพครูให้มีมาตรฐานเอก เช่นวิชาชีพ ชั้นสูงอื่น อีกทั้งเป็นการสร้างแรงจูงใจให้คนเก่ง คนดี มีจิตใจใฝ่พัฒนาเยาวชน สามารถเข้าสู่วงการวิชาชีพครูด้วยความ มั่นใจซึ่งจะนำไปสู่การกระตุ้นให้ครูพัฒนาตนเองทั้งด้านความรู้ความสามารถ คุณภาพการปฏิบัติงาน และความประพฤติตามกรอบแห่ง จรรยาบรรณครู อันเป็นหลักประกันคุณภาพการศึกษาแก่ประชาชนว่า ไม่ว่าจะลูกหลานไทย เกิดและอยู่ในส่วนใดของประเทศ ทุกคนก็มีโอกาสได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพในระดับ มาตรฐานเดียวกัน

ในการยกระดับมาตรฐานวิชาชีพครูและการออกใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู ได้มีความคิดและความพยายามที่เริ่มต้นอย่างเป็นรูปธรรม เมื่อคุรุสภาได้จัดสัมมนาขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2523 และได้พยายามที่จะแก้ไขพระราชบัญญัติครู พ.ศ. 2488 ถึง 5 ครั้ง แต่ก็เป็นการ พยายามที่ประสบความสำเร็จในระดับที่พยายามแล้วเท่านั้น ไม่บังเกิดประสิทธิผลตาม เป้าหมาย ทั้งนี้เพราะขาดความเห็นพ้องจากทุกฝ่ายที่ เกี่ยวข้องในการแก้ไขพระราชบัญญัติ ครู และจัดตั้งองค์กฤษฎีระเพิ่มเติมจากคุรุสภาและที่สำคัญก็คือไม่มีกฎหมายแม่บทในการ ชี้นำการยกมาตรฐานวิชาชีพครู ดังนั้น การดำเนินงานในอดีตเกือบ 2 ทศวรรษ ซึ่งยังไม่บังเกิด ผล แต่ในครั้งนี้นับว่าเป็นโอกาสทองของการพัฒนาวิชาชีพครู และการออกใบอนุญาต ประกอบวิชาชีพครู ทั้งนี้เพราะการยกระดับมาตรฐานวิชาชีพครูในครั้งนี้เป็น การดำเนินการ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 อีกทั้งการออกใบอนุญาต ประกอบวิชาชีพครูเป็นการปฏิบัติตามกฎหมาย คือ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 กล่าวคือ ในมาตรา 53 ให้มีองค์กฤษฎีการวิชาชีพ ผู้บริหารสถานศึกษา และผู้บริหารการ ศึกษา มีฐานะเป็นองค์กฤษฎีการภายใต้การบริหารของสภาวิชาชีพในกำกับของกระทรวง มี อำนาจหน้าที่กำหนดมาตรฐานวิชาชีพ ออกและเพิกถอนใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ กำกับดูแลการปฏิบัติงานตามมาตรฐานและจรรยาบรรณของวิชาชีพ รวมทั้งการพัฒนา วิชาชีพครู ผู้บริหารสถานศึกษาและผู้บริหารการศึกษา ให้ครู ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหาร การศึกษา และบุคลากรทางการศึกษาอื่นทั้งของรัฐและเอกชนต้องมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ ตามที่กฎหมายกำหนด ในสถานการณ์เช่นนี้ การออกใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู เป็น การดำเนินงานตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ประกอบกับการได้รับแรงสนับสนุนจากทุก

ฝ่ายซึ่งทำให้มั่นใจได้ว่าวันแห่งการรอคอยที่จะเห็นการสร้างความแข็งแกร่งให้กับวิชาชีพครู ด้วยการออกใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครูโดยองค์กรวิชาชีพครูกำลังเป็นจริงอย่างแน่นอนในวันนี้ และหวังว่าใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครูจะส่งผลต่อมาตรฐานวิชาชีพครู การผลิตและการพัฒนาครู เงินเดือน และค่าตอบแทน ตลอดจนการยกย่องครูที่มีผลงานดีเด่น ตามเส้นทางแห่งความก้าวหน้าของวิชาชีพครู ผลิตและพัฒนาครูให้เป็นครูเมธี ตามความหวังของวิชาชีพครู และสังคมไทย

2. พัฒนาการของการออกใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครูของประเทศไทย : ฐั
เรา บทพิสูจน์ความคิดและพยายามในการออกใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครูของประเทศไทย แบ่งออกได้เป็น 4 ยุค คือ

2.1 ยุคก่อนมีพระราชบัญญัติครู พุทธศักราช 2488

เริ่มตั้งแต่ได้มีพระราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้จัดตั้งกรมศึกษาธิการตั้งแต่ประมาณปี พ.ศ. 2430 เป็นต้นมา การศึกษาได้ก้าวหน้าขึ้นมาก ความจำเป็นในการประสิทธิ์ประสาทความรู้ใหม่ ตลอดจนอบรมครูให้รู้วิชาครู และวิธีสอนจึงมีมากขึ้น สมัยนั้นมีครูที่ไปเรียนวิชาทางการศึกษาจากต่างประเทศไม่กี่คน ได้นำความรู้มาเปิดอบรมครูขึ้นที่ “วิทยาทานสถาน” ในปี 2438 และในปี 2443 ก็ได้มีการตั้งสภาสำหรับอบรมและประชุมครูขึ้นโดยใช้ชื่อ “สภาไวยาจารย์” เปิดสอนครูทุกวันพระ ซึ่งเป็นวันหยุดราชการ และได้ทำหนังสือพิมพ์สำหรับครูขึ้นเป็นครั้งแรกชื่อหนังสือพิมพ์ ไวยาจารย์ ในปี 2445 กรมศึกษาธิการได้ตั้งสถานที่ประชุมอบรมและสอนครูในรูปสมาคมขึ้น ใช้ชื่อว่า “สามัคยาจารย์สโมสรสถาน” และได้เปลี่ยนเป็น “สามัคยาจารย์สมาคม” ในปี 2447 ตั้งอยู่ที่โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ได้ดำเนินกิจการเพื่อครูอย่างกว้างขวาง เป็นบ่อเกิดแห่งศิลปวิทยาการสำหรับครู มีการชุมนุมเพื่อปรึกษาหารือเรื่องการศึกษา การจัดอบรม และปาฐกถาพิเศษ รวมทั้งเป็นแหล่งสังสรรค์สโมสรสำหรับสมาชิก นอกจากนั้นสมาชิกจะได้รับหนังสือพิมพ์ไวยาจารย์ เป็นการให้เปล่าด้วย

สามัคยาจารย์สมาคมได้รับเกียรติอย่างสูงโดยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวครั้งยังดำรงพระราชอิสริยยศเป็นสมเด็จพระบรมโอรสาธิราช เจ้าฟ้ามหาจักรีบรมราชกุมาร มีพระมหากษัตริย์คุณทรงรับ สามัคยาจารย์สมาคมอยู่ในพระบรมราชูปถัมภ์ ตั้งแต่ พ.ศ. 2448 ตลอดมา นับว่าเป็นสมาคมที่เชิดหน้าชูตาสูงส่ง แห่ง

หนึ่งในประเทศไทยที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทุกพระองค์นับแต่พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวก็ได้เสด็จพระราชดำเนินมาประทับทอดพระเนตรละครและฟังปาฐกถาพิเศษหลายครั้ง

2.2 ยุครุ่งอรุณของวิชาชีพครู

การดำเนินงานในรูปสมาคมวิชาชีพครูได้ รุ่งเรืองมาเกือบศตวรรษ แต่ก็ประสบความผันผวนเนื่องจากภาวะเศรษฐกิจเสื่อมโทรมหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 ทำให้ผู้ประกอบวิชาชีพครูได้รับผลกระทบทางเศรษฐกิจ เกิดความรู้สึกถึงความไม่ก้าวหน้าในอาชีพครูดี ๆ มีความสามารถจำนวนมากละทิ้งอาชีพครู หันไปประกอบอาชีพอื่น ดังนั้น จึงได้มีการตราพระราชบัญญัติครู พุทธศักราช 2488 ขึ้น สาระสำคัญคือ ให้มีสภาในกระทรวงศึกษาธิการเรียกว่า ครูสภา เป็นนิติบุคคล ครูทุกคนต้องเป็นสมาชิก ทั้งนี้ให้ครูสภาปฏิบัติหน้าที่แทนสมาคมอาจารย์สมาคมในเรื่องของวิชาชีพ ขณะเดียวกันก็ทำหน้าที่ให้ความเห็นเรื่องนโยบายการศึกษา และวิชาการศึกษาทั่วไปแก่กระทรวงศึกษาธิการ ควบคุมจรรยาบรรณและวินัยของครู รักษาผลประโยชน์ ส่งเสริมฐานะครูและครอบครัวตามสมควร ส่งเสริมความรู้และความสามัคคีของครู และที่สำคัญคือ ทำหน้าที่แทน ก.พ. ในการบริหารงานบุคคลครูในปี 2517 คณะกรรมการวางพื้นฐานเพื่อปฏิรูปการศึกษาได้เสนอหลักการและสาระสำคัญเรื่องการปฏิรูปการศึกษา โดยได้ให้ความสำคัญกับบทบาทและฐานะของครู เพราะ**การปฏิรูปการศึกษาจะไม่สำเร็จ ถ้าไม่ปฏิรูปครู** ทั้งนี้ได้กำหนดคุณลักษณะและบทบาทที่พึงประสงค์ ตลอดจนหลักการสาระและวิธีการปฏิรูปครู โดยหลักการที่สำคัญคือ **รัฐต้องจัดหลักประกันให้แก่อาชีพครู ให้ครูมีสถานภาพที่ดีพอที่จะรักษาบทบาทที่พึงประสงค์ไว้ได้ ให้ครูมีความมั่นคงและศรัทธาในอาชีพ พร้อมทั้งจะดำรงเกียรติ มาตรฐาน และอุดมการณ์แห่งวิชาชีพครูไว้ได้** ดังนั้น ต้องมีการปรับปรุงองค์กรวิชาชีพเพื่อพิทักษ์สิทธิและผลประโยชน์ของครู การสร้างจรรยาบรรณครูขึ้นเพื่อควบคุมความประพฤติครู และครูต้องมีใบอนุญาตประกอบ วิชาชีพครู

2.3 ยุคแห่งความคิดและความพยายาม

การเคลื่อนไหวอย่างเป็นทางการได้เริ่มในปี 2523 ครูสภาได้จัดประชุมสัมมนาเพื่อยกระดับมาตรฐานวิชาชีพครูขึ้นที่โรงแรมไทยไฮเต็ล โดยได้มีการนำเสนอหลักการและสาระสำคัญของสถาบันครู แนวทางการออกใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครูในต่างประเทศ การ

ประชุมระดมความคิดเห็น ร่วมกับการใช้แบบสอบถาม ทั้งนี้ได้เสนอแนวทางในการยกระดับมาตรฐานวิชาชีพครู ให้คุรุสภานำไปดำเนินการที่ค่อนข้างชัดเจนเป็นรูปธรรม นับเป็นการจุดประกายความคิดให้เร่งดำเนินการเตรียมการเพื่อออกใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครูในช่วงดังกล่าว คุรุสภาได้จัดประชุมสัมมนาเพื่อระดมความคิดเห็นจากผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อรับฟังความคิดเห็น ประเมินความเป็นไปได้ ตลอดจนแนวทางในการออกใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู มีการศึกษาวิจัยเพื่อเตรียมข้อมูลการแก้ไขพระราชบัญญัติครู พ.ศ. 2488 เพื่อให้เอื้อต่อการออกใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู และได้ศึกษาแนวทางการออกใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครูในปี พ.ศ. 2533 คุรุสภาได้กำหนดเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูที่ระบุคุณลักษณะที่สำคัญสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพครูไว้ 4 ประการ คือ *รอบรู้ สอนดี มีคุณธรรมจรรยาบรรณ มุ่งมั่นพัฒนา* และได้เผยแพร่ไปยังครูและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติ แต่เนื่องจากเกณฑ์ดังกล่าวเป็นนามธรรม ยากแก่การปฏิบัติและประเมิน จึงไม่ก้าวหน้าเท่าที่ควร ในปี พ.ศ. 2537 คุรุสภาจึงได้พัฒนาเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูขึ้นใหม่ ที่มีเนื้อหาครอบคลุมเกณฑ์เดิมที่สามารถปฏิบัติและประเมินได้ เกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของคุรุสภา พ.ศ. 2537 ที่พัฒนาใหม่มี 11 มาตรฐาน คุรุสภาได้ประสานการใช้เกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูนี้กับสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครู และหน่วยงานต้นสังกัดของครู เพื่อให้การปฏิบัติตามเกณฑ์ และกระทรวงศึกษา- ธิการได้ประกาศให้ใช้เป็นเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของกระทรวงศึกษาธิการ คุรุสภาได้กำหนดระดับคุณภาพครู เพื่อเป็นแนวทางในการประเมินผลการปฏิบัติงานและพัฒนาครู และข้าราชการครู เพื่อให้ครูได้ใช้เป็นแนวทางในการประเมินตนเอง และให้ผู้บริหารประเมินครู **ระดับคุณภาพของครู (NTQ : National Teacher Qualification)** มีสาระครอบคลุมเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูเป็น 5 ระดับ แต่ละระดับประกอบด้วย ครูปฏิบัติการ ครูชำนาญการ ครูเชี่ยวชาญ ครูผู้เชี่ยวชาญพิเศษ และครูผู้ทรงคุณวุฒิ และได้นำเสนอไปยังสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครู และหน่วยงานต้นสังกัดของครู ได้มีมติให้นำระดับคุณภาพครูไปใช้ประเมินผลการปฏิบัติงาน และการพัฒนาข้าราชการครู เมื่อวันที่ 20 มีนาคม 2541 ในฐานะองค์กรวิชาชีพครูมีอำนาจหน้าที่ในการควบคุมสอดส่องจรรยาบรรณของครู ตาม พ.ร.บ. ครู พ.ศ. 2488 คุรุสภาได้กำหนดระเบียบว่าด้วยจรรยาบรรณและวินัยตามระเบียบและประเพณีของครูขึ้นในปี พ.ศ. 2506 และได้พัฒนามา

หลายครั้งจนกระทั่งในปี พ.ศ. 2539 ครูสภาได้พัฒนา จรรยาบรรณครูรุ่นใหม่ และประกาศใช้เมื่อวันที่ 7 พฤษภาคม 2539 มีทั้งหมด 9 ข้อ

ครูสภาได้ดำเนินการศึกษาเพื่อกำหนดรูปแบบของครูสภาในอนาคต มีการดำเนินการเพื่อแก้ไขปรับปรุงพระราชบัญญัติครู พ.ศ. 2488 หลายครั้ง เพื่อให้เอื้ออำนวยต่อการออกใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู แต่ก็ยุบสภาเสียก่อน ทำให้ยังไม่แล้วเสร็จ นอกจากนี้ในปี พ.ศ. 2523 ยังได้มีการตั้ง องค์การกลางบริหารงานบุคคลของ ข้าราชการครู โดยแยก ออกจากอำนาจหน้าที่ของครูสภาตาม พ.ร.บ. ครู พ.ศ. 2488 เพื่อดำเนินการบริหารงานบุคคลสำหรับข้าราชการครู เรียกว่า สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครู

2.4 ยุคทองของวิชาชีพครู

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ในมาตรา 81 กำหนดให้รัฐต้องจัดการศึกษาอบรม และสนับสนุนให้เอกชนจัดการศึกษาอบรมให้เกิดความรู้คู่คุณธรรม จัดให้มีกฎหมายเกี่ยวกับการศึกษาแห่งชาติ ปรับปรุงการศึกษาให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม สร้างเสริมความรู้และปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข สนับสนุนการค้นคว้าวิจัยในศิลปะวิทยาการต่าง ๆ เร่งรัดพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาประเทศ พัฒนาศึกษาวิชาชีพครู และส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปะและวัฒนธรรมของชาติ และพระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. 2542 ในหมวด 7 ครูและบุคลากรทางการศึกษา มาตรา 53 ให้มีองค์กรวิชาชีพครู ผู้บริหารสถานศึกษา และผู้บริหารการศึกษา มีฐานะเป็นองค์กรอิสระภายใต้การบริหารงานของสภาวิชาชีพในกำกับของกระทรวง มีอำนาจหน้าที่ กำหนดมาตรฐานวิชาชีพ ออกและเพิกถอนใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ กำกับดูแลการปฏิบัติตามมาตรฐานและจรรยาบรรณของวิชาชีพ รวมทั้งการพัฒนาศึกษาวิชาชีพครูผู้บริหารสถานศึกษา และผู้บริหารการศึกษา ให้ครู ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารการศึกษา และบุคลากรทางการศึกษาอื่นทั้งของรัฐและเอกชนต้องมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ พิจารณาที่กฎหมายกำหนด และการจัดให้มีองค์กรวิชาชีพครู ผู้บริหารการศึกษา และบุคลากรทางการศึกษาอื่น คุณสมบัติ หลักเกณฑ์ และวิธีการในการออกและเพิกถอนใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ ให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด

จากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 จะเห็นได้ว่าได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาครู โดยได้กำหนดไว้ในกฎหมายซึ่งให้อำนาจให้การพัฒนาวิชาชีพครู โดยการออกใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู พัฒนาการของการจัดระบบใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครูที่เริ่มมาตั้งแต่อดีต ที่มีครูอาชีพเกิดขึ้นในประเทศไทยแสดงให้เห็นถึงการให้ความสำคัญแก่ครูที่มีมาตั้งแต่ต้นความพยายามในการตั้งสมาคมวิชาชีพเพื่อร่วมกันพัฒนาครูและวิชาชีพครู การตราพระราชบัญญัติครู พ.ศ. 2488 เพื่อให้มีองค์กรที่ดำเนินการเรื่องวิชาชีพครูอย่างจริงจัง ความพยายามของคณะกรรมการวางพื้นฐานเพื่อปฏิรูปการศึกษาที่ให้ความสำคัญกับครูโดยกำหนดนโยบายในการปฏิรูปครู แต่ไม่ได้นำไปปฏิบัติจริง ความพยายามของครูสภาในฐานะองค์กรวิชาชีพครูที่ได้ศึกษาค้นคว้าข้อมูล การจัดประชุมสัมมนา ระดมสมองเพื่อหาข้อมูลร่วมกันในการที่จะพัฒนาวิชาชีพครูในยุคต้น ๆ ที่ต้องฝ่าฟันกระแสการคัดค้านของครูและผู้ที่เกี่ยวข้อง แต่จากความพยายามในการขยายความคิด สร้างความเข้าใจเพื่อให้เกิดความเห็นพ้องต้องกันถึงความจำเป็นในการยกระดับมาตรฐานวิชาชีพครู จนกระทั่งได้รับการยอมรับ เข้าใจ เห็นพ้องต้องกันมีมากขึ้น ความพยายามในการแก้ไขกฎหมายเพื่อให้การดำเนินการได้มีขึ้นครั้งแล้วครั้งเล่า การดำเนินการใกล้เคียงประสบความสำเร็จหลายครั้ง แต่ก็จบลงด้วยการยุบสภาผู้แทนราษฎร โดยปัจจัยทางการเมืองทำให้ต้องกลับไปตั้งต้นใหม่ ตลอดมา จนมาถึงยุคทองของวิชาชีพครูที่สถานการณ์เอื้ออำนวยอย่างไม่เคยมีมาก่อน สภาพปัญหาทางเศรษฐกิจสังคมของประเทศที่รุ่มร่า ความจำเป็นในการปฏิรูปการศึกษา รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 และโดยเฉพาะอย่างยิ่ง พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ตลอดจนการยอมรับของครู นักการศึกษา และประชาชน ต่างเห็นความสำคัญและความจำเป็นในการยกระดับมาตรฐานวิชาชีพครูโดยการออกใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู

จากบทเรียนที่ผ่านมา มีสภาพปัญหาที่น่าจะตระหนักและเตรียมการแก้ไข ป้องกันไม่ให้เป็นอุปสรรคในการดำเนินงานต่อไป และบทเรียนที่น่าจะได้นำมาใช้พัฒนาต่อไป เพื่อให้องค์กรสามารถปฏิบัติงานยกระดับมาตรฐานวิชาชีพครู และออกใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครูได้สัมฤทธิ์ผล

สภาพที่เป็นปัญหาในอดีต ได้แก่

(1) กฎหมายไม่เอื้ออำนวยให้สามารถดำเนินการออกใบอนุญาตประกอบ
วิชาชีพครู

(2) ภารกิจของคุรุสภาที่ไม่ชัดเจนและมีมากเกินไป

(3) ภาพลักษณ์ขององค์กร และการไม่ยอมรับองค์กรวิชาชีพ

(4) ปัญหาการขาดงบประมาณ

(5) ภาพรวมการผลิต การใช้ และการพัฒนาครูในกระทรวงศึกษาธิการไม่
เป็นเอกภาพ

(6) สภาพของครูไทยที่ส่วนใหญ่เป็น ข้าราชการ จึงปฏิบัติงานใน
หน้าที่ทางราชการมากกว่าปฏิบัติวิชาชีพครู

จากสภาพปัญหาที่กล่าวมานั้น ส่วนใหญ่จะเป็นปัญหาการดำเนินงานของ
คุรุสภาก็ตาม แต่การดำเนินงานเรื่องการพัฒนาวิชาชีพครู โดยการออกใบอนุญาตวิชา
ชีพครู เป็นเรื่องที่ต้องดำเนินการทั้งระบบ ตั้งแต่การผลิตครู การใช้ครู การพัฒนาครู
และสภาพการดำเนินการดังกล่าวมีปัจจัยต่าง ๆ บุคคล องค์กรหลายกลุ่มหลายฝ่าย
เข้ามาเกี่ยวข้อง ทั้งนักการเมือง ครู นักวิชาการ ประชาชน ฯลฯ การแสวงหาความ
เห็นพ้องต้องกันของบุคคลหลายกลุ่มหลายฝ่ายนี้ ในอดีตเป็นเรื่องยากลำบากอย่างยิ่ง
แต่ในสถานการณ์ปัจจุบันเกิดความเห็นพ้องต้องกันทุกฝ่ายที่จำเป็นต้องสร้างความ
แข็งแกร่งให้กับวิชาชีพครู โดยการออกใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู ซึ่งเป็นการ
ดำเนินการตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ

3. การออกใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครูในต่างประเทศ : ฐัษา เรียนรู้รูปแบบและ
วิธีการสู่ความสำเร็จ

3.1 ทุกประเทศที่คัดสรร

ซึ่งได้แก่ นิวซีแลนด์ ออสเตรเลีย (นิวเซาท์เวลล์) สก็อตแลนด์ สหรัฐอเมริกา
แคนาดา (ออนตาริโอ) ญี่ปุ่น และฮ่องกง เป็นประเทศที่มีการขึ้นทะเบียนครู หรือการออก
ใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู

3.2 องค์กรที่รับผิดชอบในการออกใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ
ครู หรือการขึ้นทะเบียนครู

พบว่าในประเทศนิวซีแลนด์ ญี่ปุ่น และฮ่องกง เป็นหน้าที่ของกระทรวงศึกษาธิการ โดยในนิวซีแลนด์มีคณะกรรมการทะเบียนครู ในประเทศญี่ปุ่นการออกใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครูเป็นหน้าที่ของฝ่ายจัดการศึกษา และสภาการศึกษาแต่ละจังหวัดในออสเตรเลีย กรณีสหรัฐนิวเซาท์เวลส์ มีสำนักทะเบียนครูเป็นหน่วยงานอิสระตามกฎหมาย ส่วนหลักเกณฑ์และวิธีการขึ้นทะเบียนครูจะแตกต่างกันในแต่ละรัฐ ในสก๊อตแลนด์ สภาครูแห่งสก๊อตแลนด์เป็นหน่วยงานรับผิดชอบการขึ้นทะเบียนครู ในแคนาดา (ออนตาริโอ) มีวิทยาลัยครุศาสตร์แห่งออนตาริโอเป็นผู้รับผิดชอบการขึ้นทะเบียนครู ส่วนในประเทศสหรัฐอเมริกา การออกใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครูเป็นหน้าที่ของคณะกรรมการควบคุมวิชาชีพ

3.3 สภาครู

พบว่าสก๊อตแลนด์เป็นประเทศที่มีการจัดตั้งสภาครูใน ค.ศ. 1966 มีกรรมการบริหารสภาครู 49 คน เป็นครูประจำการ 30 คน และตัวแทนจากมหาวิทยาลัย และสถาบันอุดมศึกษา 19 คน โดยมีการเลือกตั้งทุก 4 ปี ฮ่องกงกำลังเสนอจัดตั้งสภาครูซึ่งกรรมการประกอบด้วยกรรมการ 30-50 คน สำหรับนิวซีแลนด์กำลังเสนอขอจัดตั้งองค์กรวิชาชีพครูเช่นกัน ส่วนในออนตาริโอนั้นมีวิทยาลัยครุศาสตร์แห่งออนตาริโอจัดตั้งขึ้นเมื่อ ค.ศ.1996 โดยกรรมการบริหาร 31 คน ในญี่ปุ่นมีการจัดตั้งสภาการฝึกหัดครูขึ้น ประเทศที่ไม่มีสภาครูได้แก่ประเทศออสเตรเลีย แคนาดา (ออนตาริโอ) และประเทศสหรัฐอเมริกา

3.4 วัตถุประสงค์ของสภาครู

สภาครูของสก๊อตแลนด์ได้กำหนดวัตถุประสงค์ของสภาครูเพื่อต้องการให้ครูมีอำนาจในการควบคุมกิจกรรมของตนเอง ส่วนสภาการฝึกหัดครูในญี่ปุ่นก็มุ่งให้สภาควบคุมและกำหนดมาตรฐานครู ในแคนาดา (ออนตาริโอ) ที่มีวิทยาลัยครุศาสตร์แห่งออนตาริโอ มีวัตถุประสงค์เพื่อ

- (1) กำหนดเกณฑ์มาตรฐานความรู้ความสามารถของครู
- (2) กำหนดมาตรฐานผู้สำเร็จการศึกษา
- (3) ติดตามการเรียนการสอนการอบรมครู
- (4) พัฒนาการเตรียมครูต้นแบบสำหรับ ผู้จบการศึกษานอกจังหวัดออนตาริโอ หรือนอกแคนาดา

สำหรับสภาครูฮ่องกงที่กำลังเสนอจัดตั้งขึ้นได้ศึกษาจากประสบการณ์ของสภาครูสกอตแลนด์ และวิทยาลัยครุศาสตร์แห่งออนตาริโอ ผนวกกับบริบทของได้กำหนดวัตถุประสงค์ประสงค์ของสภาครูไว้ 4 ประการ คือ

- (1) ขึ้นทะเบียนครู
- (2) บังคับใช้จรรยาบรรณ
- (3) กำหนดแผนการเรียนฝึกหัดครู
- (4) ประกันการพัฒนาวิชาชีพต่อเนื่อง

3.5 คุณสมบัติของครูที่มีสิทธิสมัครขอรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู

(1) คุณสมบัติระดับปริญญาตรีขึ้นไป และผ่านการ อบรมเป็นครู หรือประกาศนียบัตรครู หรือได้รับปริญญาตรีทางการศึกษาหลักสูตร 4 ปี (นิวซีแลนด์ ออสเตรเลีย (นิวเซาท์เวลส์) สกอตแลนด์ สหรัฐอเมริกา แคนาดา (ออนตาริโอ) ญี่ปุ่น ฮ่องกง)

(2) ผ่านการทดลองสอนเป็นครู 2 ปี (นิวซีแลนด์) ส่วนในสหรัฐอเมริกาครูที่สมัครขอรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครูจะต้องได้รับการรับรองความสามารถโดยสถาบันผลิตครู และผ่านการทดลองสอน 14 สัปดาห์ และศึกษาเพิ่มเติมตามปริมาณที่กำหนดของแต่ละรัฐ

(3) ในนิวซีแลนด์ กรณีครูก่อนประถมศึกษาไม่จำเป็นต้องจบปริญญาตรีก็ได้ แต่ต้องพัฒนาตนเองจนถึงระดับปริญญาตรี หลังจากเป็นครูไม่เกิน 3 ปี ในกรณีครูมัธยม ต้องได้รับประกาศนียบัตรบัณฑิตในสาขาวิชาใดวิชาหนึ่ง

(4) ในออสเตรเลีย ครูหรือลูกจ้างประจำของโรงเรียนจะได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครูโดยอัตโนมัติ ครูโรงเรียนเอกชนก็สามารถขอรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครูได้แต่ต้องผ่านการตรวจประวัติอาชญากรรม

(5) ในญี่ปุ่น ถ้าครูมัธยมปลายเกรด 1 จะต้องจบระดับปริญญาโท

3.6 ประเภทของครูที่ขอรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ

- (1) ครูชั่วคราว (นิวซีแลนด์สหรัฐอเมริกา)
- (2) ครูต้องขอยื่นรับการขอรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู (นิวซีแลนด์)
- (3) ครูถูกจำกัดการสอน (นิวซีแลนด์)

- (4) ครูถาวรหรือตลอดเวลาที่ประกอบวิชาชีพ (นิวซีแลนด์ สหรัฐอเมริกา)
- (5) ครูตลอดชีวิต (สหรัฐอเมริกา)
- (6) ครูจำกัดระยะเวลาสอน (สหรัฐอเมริกา)
- (7) ครูต้องต่ออายุ (สหรัฐอเมริกา)

3.7 ประเภทของใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู

- (1) แบบชั่วคราว (นิวซีแลนด์ ออสเตรเลีย ; นิวเซาท์เวลล์ สก็อตแลนด์ สหรัฐอเมริกา แคนาดา;อนตาริโอ ญี่ปุ่น และฮ่องกง)
- (2) แบบถาวร (นิวซีแลนด์ ออสเตรเลีย ;นิวเซาท์เวลล์ สก็อตแลนด์ สหรัฐอเมริกา แคนาดา;อนตาริโอ ญี่ปุ่น และฮ่องกง)
- (3) แบบที่ต้องขอขึ้นรับการมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู (นิวซีแลนด์)
- (4) แบบจำกัดการสอนหรือวงจำกัด (นิวซีแลนด์ แคนาดา;อนตาริโอ)
- (5) แบบวิชาชีพ (สหรัฐอเมริกา)
- (6) แบบเฉพาะกาล (สหรัฐอเมริกา)

3.8 การสรรหาครู และการทำสัญญา

- (1) การจัดการศึกษาในนิวซีแลนด์ ออสเตรเลีย และสหรัฐอเมริกา เป็นแบบกระจายอำนาจ การสรรหาครูและการทำสัญญาจึงเป็นหน้าที่ของหน่วยงานท้องถิ่นในแต่ละรัฐ ซึ่งจะมีกฎหมายหรือข้อกำหนดตามความต้องการของท้องถิ่น ในนิวซีแลนด์ เป็นหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารโรงเรียน (Board of Trustees) กำหนดสัญญาที่มี 3 ประเภท คือ จ้างเป็นรายปี จ้างตามโครงการ และจ้างถาวร
- (2) สำหรับญี่ปุ่นและฮ่องกง มีการจัดการศึกษาแบบศูนย์รวมอำนาจ การสรรหาครูเป็นหน้าที่ของกระทรวงศึกษาธิการ โดยในญี่ปุ่น ฝ่ายจัดการศึกษา (Prefectures) จัดจ้างครูตามใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู

3.9 การพัฒนาครู

(1) เปิดโอกาสให้ครูได้พัฒนาศักยภาพของตนเองได้อย่างเต็มที่ เป็นการพัฒนาตามจิตสำนึกของความเป็นครูโดยสร้างแรงจูงใจด้วยการเพิ่มค่าตอบแทนและประกาศเกียรติคุณ ยกย่องครูดีเด่น เช่น ในรัฐฟลอริดาจัดค่าตอบแทนให้ครูที่ได้รับประกาศนียบัตรรับรองความสามารถจากสภาแห่งชาติว่าด้วยมาตรฐานการสอน (NBPTS) โดยได้รับค่าตอบแทนเพิ่มขึ้นอีกเดือนละ 3,500 เหรียญ-สหรัฐ เป็นต้น

(2) เปลี่ยนการอบรมประจำการ เป็นการศึกษาประจำการ (ออสเตรเลีย (นิวเซาท์เวลส์) ฮองกง) เป็นการส่งเสริมให้ครูประจำการศึกษาเพิ่มเติมตามหลักสูตรโดยเฉพาะในระดับบัณฑิตศึกษา ขณะทำการสอนไปด้วย โดยเฉพาะในฮองกงส่งเสริมให้ครูจบประกาศนียบัตรบัณฑิตของครู สำหรับผู้ได้รับปริญญาตรีทาง Bachelor of Arts (B.A.) หรือ Bachelor of Sciences (B.Sc.) จะได้รับเงินเดือนเพิ่มเติมเดือนละ 5,000 เหรียญฮ่องกง เป็นต้น

(3) ดำเนินการพัฒนาตามที่ครูและโรงเรียนตกลงกันได้ โดยเฉพาะในช่วงทดลองการปฏิบัติงานครู 2 ปี (นิวซีแลนด์ ฮองกง)

(4) รัฐทำสัญญาจ้างกับหน่วยงานมาเป็นคู่สัญญาตามแผนที่รัฐต้องการพัฒนาครู (นิวซีแลนด์)

(5) ระหว่างทำการสอน ต้องเข้าอบรมสม่ำเสมอ หรือศึกษาเพิ่มเติม รัฐบาลกลาง และองค์กรบริหารส่วนจังหวัดสนับสนุนค่าใช้จ่าย (ญี่ปุ่น)

4. เส้นทางสู่ความสำเร็จในการออกใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู : ข้อเสนอเพื่อพิจารณา

4.1 กลุ่มเป้าหมายในการออกใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู มี 2 กลุ่ม คือ

(1) ครูประจำการ

ในปีการศึกษา 2539 มีครูอาจารย์รวม 632,285 คน ร้อยละ 86.97 เป็นข้าราชการครู ร้อยละ 79.89 เป็นข้าราชการครูสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ร้อยละ 56.19 เป็นข้าราชการครูสังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ สังกัดกระทรวง-ศึกษาธิการ เมื่อจำแนกครูตามคุณวุฒิ พบว่าครูร้อยละ 82.42 มีวุฒิปริญญาตรี

ปริญญาตรีขึ้นไป เมื่อจำแนกตามประเภทโรงเรียน พบว่าครูโรงเรียนรัฐบาลร้อยละ 85.73 ครูโรงเรียนเอกชน ร้อยละ 60.30 มีวุฒิตั้งแต่ระดับปริญญาตรีขึ้นไป โดยสรุปครูอาจารย์ประจำการที่มีคุณวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี มีจำนวน 111,150 คน เป็นครูอาจารย์ในโรงเรียนรัฐบาล 78,455 คน และโรงเรียนเอกชน จำนวน 32,705 คน

(2) ครูก่อนประจำการ

ในปีการศึกษา 2537 มีนักศึกษาครูที่สำเร็จการศึกษาในระดับอนุปริญญาหรือเทียบเท่าจำนวน 2,161 คน และระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า 19,950 คน (ส่วนระดับสูงกว่าปริญญาตรีซึ่งส่วนใหญ่มีงานประจำอยู่แล้วมีจำนวน 2,246 คน)

ถ้ากำหนดคุณวุฒิขั้นต่ำของครูมืออาชีพที่สมควรได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู จะต้องเป็นครูที่มีคุณวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาตรี จึงมีความจำเป็นเร่งด่วนที่ต้องเสริมให้ครูอาจารย์ประจำการจำนวน 111,150 คนให้ได้ศึกษาในระดับปริญญาตรีโดยด่วน และควรมีนโยบายยุติการผลิตครูมีคุณวุฒิระดับอนุปริญญาหรือเทียบเท่า อีกทั้งควรส่งเสริมให้วิชาชีพครูเป็นวิชาชีพระดับสูงที่รับผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีในสาขาอื่นมาแล้วจึงมาเรียนวิชาครูในระดับประกาศนียบัตรบัณฑิตทางการศึกษาหรือระดับบัณฑิตศึกษาทางการศึกษา ตลอดจนส่งเสริมให้สถาบันผลิตครูผลิตครูระดับปริญญาตรีหลักสูตร 5 ปี

4.2 วิสัยทัศน์ในการออกใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู

ครูมืออาชีพเป็นครูที่รักและพร้อมที่จะเรียนรู้ และส่งเสริมนักเรียนให้เป็นผู้รักในการเรียนรู้ ครูมืออาชีพ เป็นครูมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู เพื่อเป็นหลักประกันคุณภาพการศึกษาอันส่งผลต่อคุณภาพของนักเรียน และการยกมาตรฐานวิชาชีพครูให้เป็นวิชาชีพชั้นสูง และเพื่อครูจะได้พัฒนา ประเมิน ปรับปรุงตนเองอย่างต่อเนื่อง พร้อมทั้งปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพครู ซึ่งเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียนและผู้อื่น เพื่อพัฒนาคุณภาพของตนและและสังคมส่วนรวม อีกทั้งครูจะได้บริหารกิจการแห่งวิชาชีพโดยครู เพื่อนครูและผู้เกี่ยวข้อง วิชาชีพครูเป็นวิชาชีพที่ก้าวหน้าเหมาะสมกับบุคคลที่ดีมีสติปัญญาสูง

ครูจะต้องมีคุณวุฒิระดับปริญญาตรีขึ้นไป โดยเฉพาะครูสอนระดับมัธยมศึกษา น่าจะต้องมีคุณวุฒิระดับบัณฑิตศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติควรแสวงหาความคิดเห็น
พ้องในวิสัยทัศน์นี้จากสถาบันผลิตครู องค์กรวิชาชีพครู ครู และประชาชนโดยทั่วไป

4.3 หลักการออกใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู

- (1) มีเป้าหมายเพื่อคุณภาพนักเรียนเป็นหลัก
- (2) ทุกคนได้รับประโยชน์ไม่น้อยกว่าเดิม
- (3) การมีส่วนร่วมในการประเมิน
- (4) การกระจายอำนาจการประเมินสู่เขต พื้นที่ หรือจังหวัด และสถาน

ศึกษา

- (5) โปร่งใส เปิดโอกาสและเป็นธรรมแก่ทุกฝ่าย

4.4 ใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครูมี 3 ประเภท

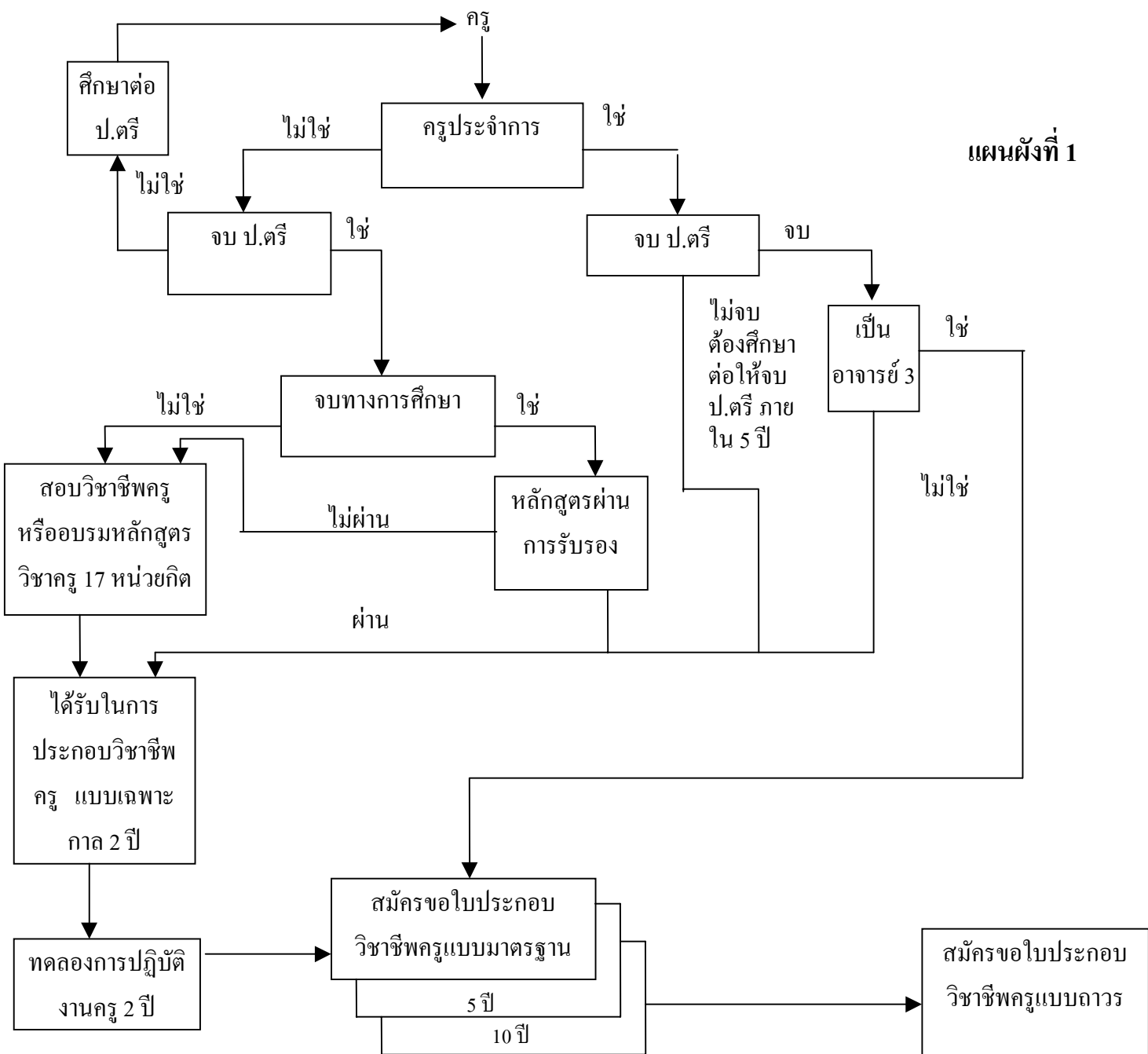
คือ ใบอนุญาตเฉพาะกาลมีอายุ 2 ปี ใบอนุญาตมาตรฐานมีอายุ 5 ปี และต่ออายุได้ 10 ปี และใบอนุญาตแบบถาวร

4.5 คุณสมบัติผู้มีสิทธิขอรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู

จะต้องเป็นผู้สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรี และผ่านการทดลองสอนอย่างน้อย 2 ปี สำหรับครูประจำการที่มีคุณสมบัติต่ำกว่าปริญญาตรี ก็อาจกำหนดให้พัฒนาตนเองเพื่อให้มีคุณวุฒิระดับปริญญาตรี ภายใน 5 ปี

สำหรับขั้นตอนในการขอรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู แสดงดังแผนผังที่ 1

แผนผังที่ 1

4.6 ให้จัดตั้งสภาครูเป็นองค์การมหาชนในกำกับของกระทรวง

ทำหน้าที่ออกและเพิกถอนใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู โดยจัดตั้งขึ้นเป็นราชวิทยาลัยครูศาสตร์ หรือปรับปรุงครูสภาให้เป็นครูสภาแห่งชาติ ให้ทำหน้าที่เฉพาะในเรื่องนี้ องค์การมหาชนนี้มีอำนาจหน้าที่กำหนดมาตรฐานวิชาชีพครู ออกและเพิกถอนใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู กำกับดูแลการปฏิบัติตามมาตรฐานและจรรยาบรรณวิชาชีพ พิชักษ์สิทธิ และคุ้มครองครู และดำเนินการพัฒนาวิชาชีพครู

4.7 หน้าที่ครู

คือ การบ่มเพาะพัฒนาผู้เรียนเท่าที่ความสามารถของครูจะทำได้ ดังนั้น ในการประเมินครูต้องประเมินให้ตรงกับหน้าที่ ดังนั้น สมควรประเมินเพื่อรับรองคุณภาพครูจากผลการเรียนของผู้เรียน แฟ้มสะสมงานครู และแฟ้มสะสมการสอน พฤติกรรมการสอน และการทำงาน ความประพฤติและจรรยาบรรณครู และบทบาทการพัฒนาวิชาชีพครู ในการประเมินคุณภาพครูเพื่อต่อใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู โดยกำหนดใบอนุญาตแบบเฉพาะกาล (2 ปี) แบบมาตรฐาน (5 ปี 10 ปี) และแบบถาวร ในการพิจารณาการต่อใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครูจะต้องพิจารณาตามระดับคุณภาพครู ทั้งนี้ ครูที่จะได้รับการต่ออายุใบอนุญาตจะต้องแสดงให้เห็นถึงความสามารถในการสอนและการปฏิบัติหน้าที่ของครูมืออาชีพเพิ่มขึ้นจากเดิมตามระดับคุณภาพครูด้วย

4.8 ให้ครูประจำการที่มีคุณวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีทั้งภาครัฐ และเอกชน ได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครูเฉพาะกาล 2 ปี ทั้งนี้ อาจขอรับการประเมินเพื่อขอรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพแบบมาตรฐานเลยก็ได้ ให้ครูที่ผ่านการประเมินได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครูมาตรฐาน ได้รับค่าวิชาและเข้าสู่ระดับเงินเดือนใหม่ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ส่วนผู้ที่ไม่ผ่านการประเมินให้ผู้บริหารจัดระบบการพัฒนา ร่วมกับสถาบันผลิตครูและสภาครู แต่ถ้าพัฒนาแล้วยังไม่สามารถมีมาตรฐานตามที่กำหนดในใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู ก็ให้ครูได้รับเงินเดือนและผลประโยชน์ตามระบบราชการ หรือระบบเดิมต่อไป สำหรับเกณฑ์ประเมินผู้ขอรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครูในแต่ละประเภท และการต่อใบอนุญาต แสดงในแผนผังที่ 2

4.9 ให้คณะกรรมการโรงเรียนมีบทบาทในการพิจารณาผลงานและจรรยาบรรณ ของครูประจำการ และครูทดลองปฏิบัติงาน โดยพิจารณาจากพฤติกรรมและแฟ้มสะสมงานครู

4.10 ในการออกใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครูจะต้องพิจารณาโดยองค์รวม

กล่าวคือ ควรศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการออกใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครูกับการผลิตครู ภาระงาน และค่าตอบแทน และการพัฒนาครู

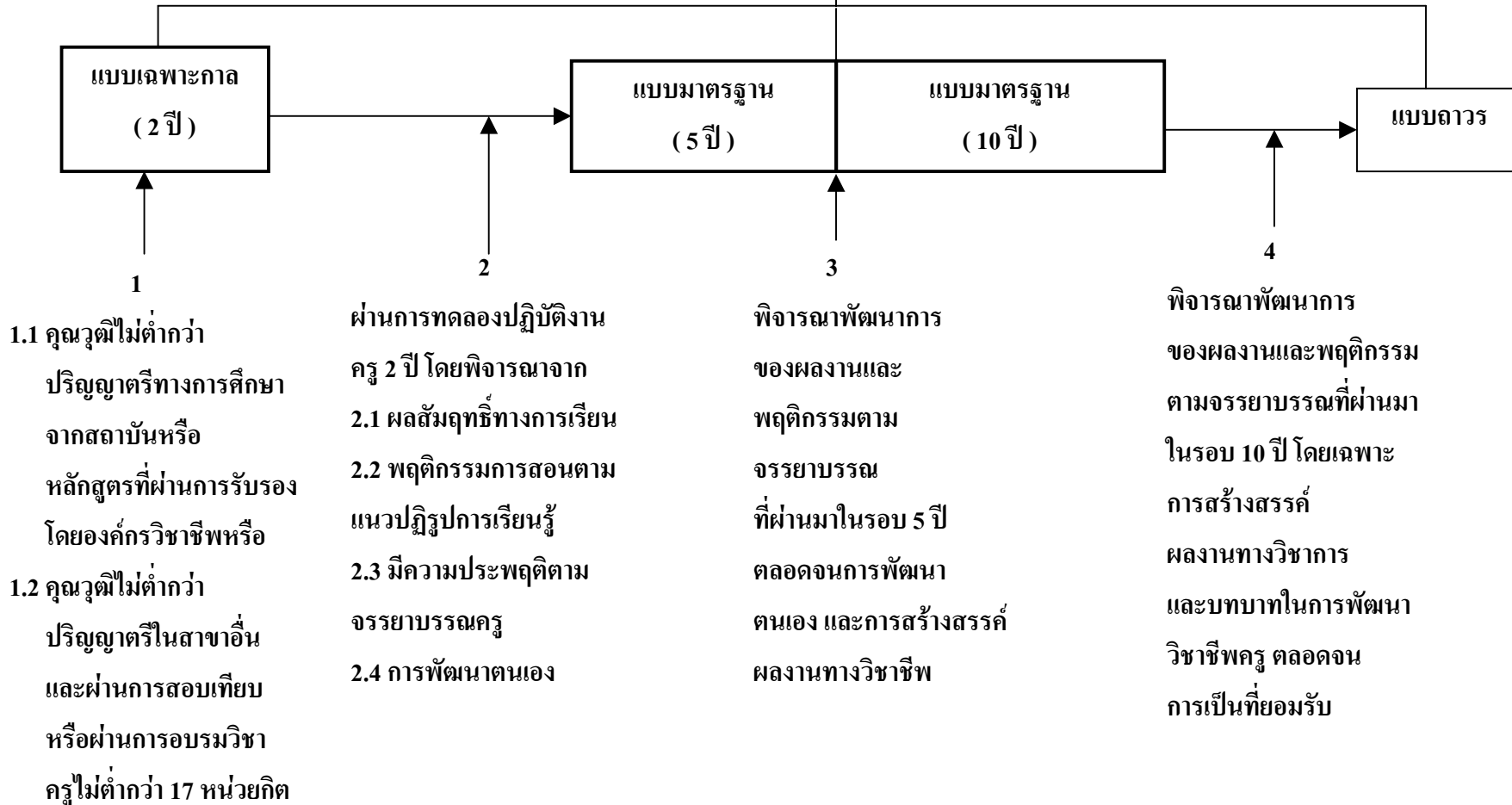
4.11 ให้มีคณะกรรมการศึกษากฎหมายและปรับปรุงกฎหมาย โดยเฉพาะพระราชบัญญัติครู พ.ศ. 2488 และพระราชบัญญัติข้าราชการครู พ.ศ.2523 เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถดำเนินการตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

4.12 ควรมีการเผยแพร่แนวคิด หลักการ และวิธีการออกใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู อย่างกว้างขวาง แล้วจึงดำเนินการจัดทำประชาพิจารณ์และประชาคมติ ก่อนที่จะสรุปสาระสำคัญเป็นข้อเสนอสุดท้ายเพื่อดำเนินการร่างพระราชบัญญัติฉบับใหม่ต่อไป ดังแสดงในแผนผังที่ 3

แผนผังที่ 2

สำหรับครูก่อนประจำการ

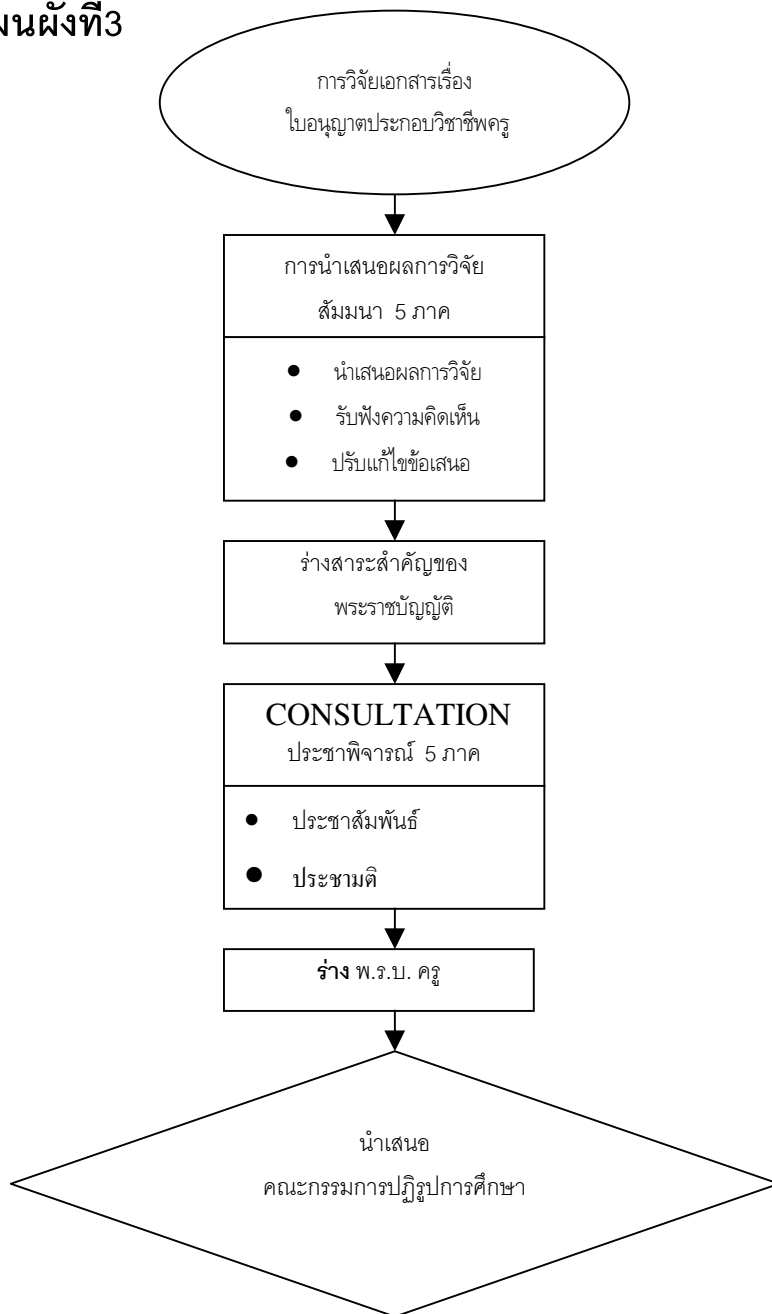
ใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู

สำหรับครูประจำการ

ให้ครูประจำการที่มีคุณวุฒิ 1.1 หรือ 1.2 ได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครูแบบเฉพาะกาล 2 ปี ในกรณีที่ครูประจำการที่ขาดคุณสมบัติข้อ 1 ให้ได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครูแบบเฉพาะกาล ภายในเวลา 5 ปี สำหรับครูประจำการที่มีคุณวุฒิ และคุณสมบัติ (เช่นอาจารย์ 3) ก็สามารถขอรับการประเมิน เพื่อขอใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครูแบบมาตรฐานได้โดยไม่ต้องขอใบประกอบวิชาชีพแบบเฉพาะกาล

แผนผังที่ 3

บรรณานุกรม

- กมล สูดประเสริฐ. รายงานการสังเคราะห์การปฏิรูปการศึกษาของประเทศต่าง ๆ และวิเคราะห์
เปรียบเทียบกับการศึกษาไทย. สำนักนายกรัฐมนตรี. คณะกรรมการการ
ศึกษาแห่งชาติ. 2540.
- กมล สูดประเสริฐ. และสุนทร สุนันท์ชัย. รายงานการปฏิรูปการศึกษาของประเทศสหรัฐ
อเมริกา. สำนักนายกรัฐมนตรี. คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, กรุงเทพฯ : อรรถ
ผลการพิมพ์, 2540.
- กระทรวงศึกษาธิการ, สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครู. โครงการเงินทุนหมุนเวียนเพื่อแก้
ไขปัญหาหนี้สินข้าราชการครู : www.moe.go.th/main.2/project/prob_tech.ht..
- กาญจนา คุณารักษ์ และประกอบ คุณารักษ์. รายงานการปฏิรูปการศึกษาของประเทศออสเตรเลีย
เฉีย. สำนักนายกรัฐมนตรี. คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, กรุงเทพฯ : พี.ที.พรินท์
จำกัด, 2540.
- จรรยา มิลินทร์, ครูสุภาครบรอบ 50 ปี : ภารกิจที่สำคัญที่ยังไม่บรรลุ, 50 ปีครูสุภา, สำนักงาน
เลขาธิการครูสุภา, โรงพิมพ์ครูสุภาลาดพร้าว, 2538.
- จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, คณะครุศาสตร์. เอกสารประกอบการเสวนาวิชาการวิวัฒนาการและ
ทางเลือกนโยบายการครุศึกษาของรัฐบาลไทย. กรุงเทพฯ, 2541. (เอกสารอัดสำเนา).
- คณะกรรมการปฏิรูประบบบริหารการศึกษา. ร่างแนวทางการปฏิรูประบบบริหารการศึกษาใน
กระทรวงศึกษาธิการ. กรุงเทพฯ, 2542. (เอกสารอัดสำเนา).
- คณะศึกษา “การศึกษาไทยยุคโลกาภิวัตน์”. ความฝันของแผ่นดิน. พิมพ์ครั้งที่ 1, โรงพิมพ์ตะวัน
ออก จำกัด (มหาชน) : กรุงเทพฯ, 2539.
- คณะศึกษา “การศึกษาไทยยุคโลกาภิวัตน์”. ความจริงของแผ่นดิน. พิมพ์ครั้งที่ 1, โรงพิมพ์
ตะวันออก จำกัด (มหาชน) : กรุงเทพฯ, 2541.
- ฉันทนา จันทร์บรรจง. รายงานการปฏิรูปการศึกษาของประเทศญี่ปุ่น. สำนักนายกรัฐมนตรี.
คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, กรุงเทพฯ : อรรถ ผลการพิมพ์, 2540.

- ดิเรก พรสีมา และคณะ. รายงานการวิจัยประกอบกร่างพ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติประเด็น การพัฒนาวิชาชีพครู. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2541.
- ประเวศ วะสี. รายงานการปฏิรูปการศึกษาของประเทศฝรั่งเศส. สำนักนายกรัฐมนตรี. คณะ กรรมการการศึกษาแห่งชาติ, กรุงเทพฯ : พี.ที. พรินท์ จำกัด, 2542
- เยื่อ วิชัยดิษฐ์. ความทรงจำและข้อคิดเกี่ยวกับครูสภา, 51 ปี สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา, โรง พิมพ์คุรุสภา ลาดพร้าว, 2528.
- วิจิตร ศรีสอ้าน. กระบวนการพัฒนาวิชาชีพครูและแนวทางการจัดการศึกษารูปแบบใหม่. คำ บรยายพิเศษในการประชุมประชาพิจารณ์ร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ. สำหรับเจ้าหน้าที่คุรุสภา, 2541. (เอกสารอัดสำเนา)
- วิทยากร เชียงกุล. รายงานสภาวะการศึกษาไทย ปี 2540. กรุงเทพฯ : บริษัท อมรินทร์ พรินต์ติง แอนด์ พับบลิชซิง จำกัด, 2541.
- คันสนีย์ จะสุวรรณณี. “ใบอนุญาตวิชาชีพครูเพื่อพัฒนาครูจริงหรือ”. สยามรัฐ. : tero.infonws.co.th/tr/tr3/html/body_323.html. (ธันวาคม, 2536).
- สมพงษ์ พลละสุรย์, มองใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู อีกมุมหนึ่ง, หนังสือที่ระลึกพระกฐินพระราชทานคุรุสภา, โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2541.
- สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ และคณะ. รายงานการวิจัย การวิเคราะห์องค์ประกอบที่เหมาะสมในการ ประเมินผลการปฏิบัติงานของข้าราชการครูสายงานการสอน. ม.ป.ท., 2538.
- สมเกียรติ พงษ์ไพบูลย์. เอกสารประกอบการอภิปรายนำ เรื่อง ยุทธศาสตร์เพื่อการปฏิรูปการ ศึกษา ครูและผู้บริหารการศึกษาครู. นครปฐม, 2541.
- สุทธินันท์ ปรัชญาพฤทธิ. “งานวิจัยแบบน้ำตาเปื้อนหัวเข่าข้างซ้ายตอนปูเดินไปข้างหน้าไม่เป็น” สถานปฏิรูป. 2(14) เมษายน, 2542.
- . “ครูคุณภาพ ครูในยุคปฏิรูปการศึกษา” สถานปฏิรูป. 2(14) เมษายน, 2542.
- สุมน อมรวิวัฒน์ และคณะ. ปริชาญาณสยาม : บทวิเคราะห์ด้านการศึกษา. กรุงเทพฯ : โรง พิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2541.
- สุรัฐ ศิลปอนันต์. หลักการของสถาบันครู. เอกสารประกอบการประชุมสัมมนามาตรฐานวิชาชีพ ครู, สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา, 2523. (เอกสารอัดสำเนา)

- สุรพล นิติไกรพจน์. สำนักงาน ก.พ., สำนักงานคณะกรรมการปฏิรูประบบราชการ, องค์กรมหาชน : แนวคิด รูปแบบและวิธี, โรงพิมพ์มหาวิทยาลัย ธรรมศาสตร์, 2542.
- สุรศักดิ์ หลาบมาลา. สภาครูแห่งสก๊อตแลนด์ และการขึ้นทะเบียนครูในสก๊อตแลนด์, สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. สำนักงานโครงการพิเศษเพื่อการปฏิรูปการฝึกหัดครู พัฒนาครู และบุคลากรทางการศึกษาแห่งชาติ, 2542.
- สุรศักดิ์ หลาบมาลา. กฎหมายครูของสาธารณรัฐประชาชนจีน. กรุงเทพฯ : พันนี่ พับบลิชซิง, 2541.
- สุรศักดิ์ หลาบมาลา. สภาครูฮ่องกง. กรุงเทพฯ : พิมพ์ดี จำกัด, 2542.
- เสกสรรค์ ประเสริฐกุล. ผู้จัดการรายงาน. (8 ตุลาคม 2539).
- เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ และคณะ. รายงานวิจัยเรื่องประสิทธิภาพของการบริหารการนิเทศกับระบบการฝึกหัดครู. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2541.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. วิชาชีพครูในยุคโลกาภิวัตน์. กรุงเทพฯ : พับบลิชซิง, 2541.
- สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. กองมาตรฐานวิชาชีพครู. รายงานการเดินทางไปศึกษาดูงาน เรื่อง การออกและควบคุมใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ. คณะกรรมการอำนวยการคุรุสภา ฝ่ายผู้แทนครูและเจ้าหน้าที่สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา ณ ประเทศสหรัฐอเมริกาและญี่ปุ่น เมื่อ 26 เมษายน 2527 – 9 พฤษภาคม 2527, 2527.
- . ศูนย์ประชาสัมพันธ์. รายงานการประชุมสัมมนาสมาคม/ชมรมวิชาชีพครู เรื่อง วิสัยทัศน์เพื่อความเป็นเลิศของครู. โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2541.
- . กองมาตรฐานวิชาชีพครู. รายงานการประชุมสัมมนาสมาคมวิชาชีพครู ครั้งที่ 4 เรื่อง “ทิศทาง การจัดการศึกษาตามแผนพัฒนาฉบับที่ 6. โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2528.
- . คำอธิบายคุณภาพพรอมของครู. 2541. (เอกสารอัดสำเนา)
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักโครงการพิเศษเพื่อการปฏิรูปการฝึกหัดครู พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา. ภาคผนวก 1 องค์กรความรู้เกี่ยวกับองค์กรวิชาชีพครู และแนวทางการจัดระบบใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู. กรุงเทพฯ, 2542. (เอกสารอัดสำเนา)

สำนักนายกรัฐมนตรื. สำนักงานสภาการศึกษาแห่งชาติ, วารสารสภาการศึกษาแห่งชาติ. ปีที่ 5 ฉบับที่ 9 (เมษายน 2514).

สำนักนายกรัฐมนตรื. คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. ครูแห่งชาติ. สำนักพิมพ์บริษัท เซเว่น พรินติ้ง กรุ๊ป จำกัด : กรุงเทพฯ, 2541.

สำนักนายกรัฐมนตรื. คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. รายงานการปฏิรูปการศึกษาของสภา ธารณรัฐจีน (ไต้หวัน). กรุงเทพฯ : วี.ที.ซี. คอมมิวนิเคชั่น, 2542.

สำนักนายกรัฐมนตรื. คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. เอกสารประกอบการประชุมสัมมนา เรื่อง “ยุทธศาสตร์เพื่อการปฏิรูปการศึกษา”. ม.ป.ท., 2541.

สำนักนายกรัฐมนตรื. คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. ร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ..... 2542.

สำนักนายกรัฐมนตรื. คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. ครูแห่งชาติ. เคมี ฟิสิกส์ ชีววิทยา ภาษาไทย. กรุงเทพฯ, 2541.

สำนักนายกรัฐมนตรื. คณะกรรมการข้าราชการครู. รายงานผลการวิจัย เรื่อง สภาพการปฏิบัติงานของข้าราชการครู. 2533.

สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. การยกระดับมาตรฐานวิชาชีพครูโดยการออกใบมาตรฐานวิชาชีพ ครู. (เอกสารอัดสำเนา) ม.ป.ป..

สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. แนวทางการพัฒนาวิชาชีพครูของคุรุสภา. ม.ป.ป..

สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา, ผลการประชุมสัมมนามาตรฐานวิชาชีพครู 16 – 18 กรกฎาคม 2523 ณ โรงแรมไทยไฮเต็ล, เอกสารประกอบการประชุมสัมมนาเพื่อการจัดทำแผน พัฒนาศึกษาวิชาชีพครูของ คุรุสภา, 2534. (เอกสารอัดสำเนา)

สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา, กองมาตรฐานวิชาชีพครู. เกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของคุรุสภา, โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2533.

สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา, กองวิชาชีพครู. เกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของคุรุสภา พ.ศ. 2537, โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2539.

สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา, กองวิชาชีพครู. เกณฑ์มาตรฐานผู้บริหารการศึกษาของคุรุสภา พ.ศ. 2540, โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2540.

สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา, กองวิชาชีพครู. เกณฑ์มาตรฐานศึกษานิเทศก์ของคุรุสภา พ.ศ.
2540, โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2540.

สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา, กองวิชาชีพครู. ระดับคุณภาพครู, โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว,
2539.

สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา, กองวิชาชีพครู. ระดับผู้บริหารการศึกษา, โรงพิมพ์คุรุสภาลาด
พร้าว, 2539.

สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา, กองวิชาชีพครู. ระดับคุณภาพศึกษานิเทศก์, โรงพิมพ์คุรุสภา
ลาดพร้าว, 2539.

สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา, กองวิชาชีพครู. แบบแผนพฤติกรรมตามจรรยาบรรณครู พ.ศ.
2539, โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2540.

สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา, 40 ปี คุรุสภา, โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2528.

สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา, รายงานการประชุมสัมมนารูปแบบหลักสูตรการผลิตครู, โรง
พิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2535.

สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา, รายงานการประชุมสัมมนา เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรการ
ผลิตครู, โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2535

สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา, รายงานการวิจัยการกำหนดเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรการผลิต
ครู, โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2536.

สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา, รายงานการประชุมสัมมนา เรื่อง แนวทางการยกระดับมาตรฐาน
วิชาชีพครู, โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2537.

สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา, รายงานการวิจัยรูปแบบและแนวทางในการสร้างสรรค้ความก้าว
หน้าในตำแหน่งทางวิชาการของครู, โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2538.

สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา, 48 ปี สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา, โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว,
2536.

สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา, กึ่งศตวรรษคุรุสภาไทย, โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2538.

สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา, 50 ปี คุรุสภา, โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2538.

สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา, 51 ปี คุรุสภาไทย กาญจนภิเษกมหากษัตริยาธิราชเจ้า, โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2528.

สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา, กองมาตรฐานวิชาชีพครู. การกำหนดแนวทางในการออกไป
อนุญาตประกอบวิชาชีพครู พ.ศ. 2539, โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2537

สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา, คณะทำงานจัดทำข้อมูลพื้นฐานในการปรับปรุงระบบบริหารคุรุสภา, ข้อเสนอและผลงานวิจัยที่เกี่ยวกับงานคุรุสภา 2540. (เอกสารอัดสำเนา)

สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา, คณะทำงานศึกษาข้อมูลการดำเนินงานขององค์กรวิชาชีพครูในต่างประเทศ, การศึกษาแนวโน้มการดำเนินงานของคุรุสภาในอนาคต, 2540. (เอกสารอัดสำเนา)

สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา, คณะทำงานจัดทำข้อมูลพื้นฐานในการปรับปรุงระบบบริหารคุรุสภา, ภารกิจหน้าที่ และการดำเนินงานของคุรุสภา, 2540. (เอกสารอัดสำเนา)

สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา, กองนโยบายและแผน, ภารกิจ หน้าที่และการดำเนินงานของคุรุสภา, 2541. (เอกสารอัดสำเนา)

สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา, กองวิชาชีพครู, ทิศทางการพัฒนาวิชาชีพครูตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ, เอกสารประกอบการเสวนาโต๊ะกลม, 2541. (เอกสารอัดสำเนา)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักนายกรัฐมนตรี. การศึกษาเพื่อชีวิตและสังคม รายงาน 2517 ของคณะกรรมการวางพื้นฐานเพื่อปฏิรูปการศึกษา, 2517.

สำนักงาน ก.ค., กองวิชาการบริหารงานบุคคล, รวมกฎหมายมติคณะรัฐมนตรีและหนังสือเวียนที่เกี่ยวข้องกับข้าราชการครู, โรงพิมพ์สหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, 2528.

สำนักนายกรัฐมนตรี, คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. หลักการและวิธีการการปฏิรูป การฝึกหัดครูพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา. กรุงเทพฯ, 2536.

สำนักนายกรัฐมนตรี . คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. รายงานการวิจัยประสิทธิภาพการใช้ครู : การวิเคราะห์เชิงปริมาณระดับมหภาค. กรุงเทพฯ, 2539.

อมรวิชัย นาคกรทรรพ และสังวรณ์ ใจดกระโทก. บทวิเคราะห์กระแสความเคลื่อนไหวทางการศึกษาของนานาประเทศในรอบปี 2540-2541. ศูนย์วิจัยนโยบายการศึกษา คณะครูศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2541.

ที่ปรึกษา

ดร. รุ่ง แก้วแดง

คณะกรรมการอำนวยการการปฏิรูปวิชาชีพครู

นายอมเรศ ศิลาอ่อน

เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ

ศาสตราจารย์สุมน อมรวิวัฒน์ นายสมนึก พิมลเสถียร

นายยุทธชัย อุตมา นางพรนิภา ลิ้มปวยอ

นายปราโมทย์ เจนการ นางสิริพร บุญญานันต์

น.ส. มยุรี จารุปาน

คณะวิจัย

ศาสตราจารย์ ดร.สมหวัง พิธิยานุวัฒน์

นางนฤมล บุคณิม น.ส.วิชญา ปาณบุญถัง

น.ส. นันทนา แสนสาคร น.ส.กนกวรรณ ชูชีพ

คณะกรรมการตรวจรับผลงาน

นางสิริพร บุญญานันต์ น.ส.มยุรี จารุปาน

นางวันทนา อนันจกุล

ประสานงานคณะวิจัย

น.ส.มยุรี จารุปาน นางวันทนา อนันจกุล

ดำเนินการจัดพิมพ์ และจัดรูปเล่มรายงาน

นางวันทนา อนันต์กุล น.ส.เผ่าทิพย์ ทองคำน้อย

น.ส. ศรีประทุม ด้านผดุงธรรม

หน่วยงานรับผิดชอบ

สำนักงานปฏิรูปวิชาชีพครู

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ

ผู้อำนวยการ

น.ส.มยุรี จารุปาน

ที่ปรึกษา

ดร. สุรศักดิ์ หลาบมาลา นางวิเชียร สามารถ

เจ้าหน้าที่

นางวันทนา อนันต์กุล น.ส.เผ่าทิพย์ ทองคำน้อย

น.ส.ศรีประทุม ด้านผดุงธรรม น.ส.สุวิมล เล็กสุขศรี

น.ส.อุษา คงสาย นายสมยศ พันธุ์โอฟารกุล
